

Nevi PMI[®] Productiesector Nederland

Eerste verslechtering bedrijfsomstandigheden in meer dan twee jaar in september

Hoofdpunten

Productiesector PMI onder geen-veranderingsgrens van 50.0

Grootste afname productieomvang en aantal nieuwe orders sinds juni 2020

Minder grote druk op toeleveringsketen door daling inkoopactiviteiten

De PMI[®]-onderzoeksgegevens voor september wezen voor de eerste keer in meer dan twee jaar op een verslechtering van het ondernemingsklimaat in de Nederlandse industrie. De productieomvang en het aantal nieuwe orders uit binnen- en buitenland namen in de grootste mate af sinds juni 2020. De daling van de vraag leidde er vervolgens toe dat de producenten hun inkoopactiviteiten voor het eerst in meer dan twee jaar verminderden. De gegevens voor de productievooruitzichten over twaalf maanden lieten bovendien de grootste maandelijkse kentering zien sinds deze vraag in 2012 voor het eerst werd gesteld. De laatste onderzoeksgegevens maken tevens melding van hoge in- en verkooprijshoofdprijsinflatie, hoewel de druk op de toeleveringsketen opnieuw kleiner was.

De Nevi PMI voor de Nederlandse productiesector is een samengestelde indicator die met één cijfer de stand van zaken in de productiesector weergeeft en wordt samengesteld aan de hand van indicatoren voor nieuwe orders, productieomvang, werkgelegenheid, levertijden en voorraad ingekochte materialen. De PMI daalde van 52.6 in augustus naar 49.0 in september, de vijfde daling op rij. Dit laatste cijfer wijst op de eerste verslechtering van de bedrijfsomstandigheden sinds juli 2020, tegen het einde van de eerste coronagolf.

De daling van 3.6 punten van de hoofdindex was de op vier na grootste daling sinds het begin van dit onderzoek in 2000. Alle vijf PMI-componenten hadden een negatief effect op de hoofdindex. Het percentage waarin deze deel uitmaken van de hoofdindex wordt gebruikt in de berekening hiervan: nieuwe orders (30%, -1.7), productie (25%, -0.8), werkgelegenheid (20%, -0.6), levertijden (15%, -0.4) en voorraad ingekochte materialen (10%, -0.1).

De gegevens voor september gaven aan dat de oorzaak voor de verslechtering van de bedrijfsomstandigheden met name aan de vraagkant lag. Het aantal ontvangen nieuwe orders daalde voor de tweede achtereenvolgende maand en deze daling was aanzienlijk groter dan in augustus. De desbetreffende Nieuwe orders index noteerde de grootste daling sinds juni 2020 en dit was een van de grootste dalingen ooit. Het aantal nieuwe exportorders daalde eveneens in de grootste mate sinds juni 2020. Er zijn aanwijzingen dat klanten hun uitgaven hebben beperkt vanwege de mogelijke recessie, overtollige voorraden, hoge energierekeningen en hoge inkooprijshoofdprijzen.

De productieomvang was in september voor de tweede maand

Commentaar

Albert Jan Swart, sectoreconoom industrie bij ABN AMRO, geeft het volgende commentaar:

“De Nederlandse industrie gaat een zware winter tegemoet. De NEVI Inkoopmanagersindex voor de Nederlandse industrie wijst voor het eerst in twee jaar op een duidelijke afname van de bedrijfsactiviteit. De index is gedaald van 52.6 in augustus naar 49.0 in september. Een stand onder de 50 duidt op een afname van de bedrijvigheid in de komende maanden.

De industriële productie en het aantal nieuwe orders dalen in het hoogste tempo sinds juni 2020. Met name de nieuwe orders dalen hard. De deelindicatoren voor nieuwe orders en nieuwe exportorders noteren voor september respectievelijk 43.0 en 43.1. Dergelijk lage scores zijn sinds de introductie van de NEVI Inkoopmanagersindex in 2000 slechts enkele keren voorgekomen: bij het knappen van de internetbubbel in 2001, tijdens de kredietcrisis en aan het begin van de coronapandemie. De vraag naar industriële producten staat onder druk door de hoge materiaalrijshoofdprijzen, de hoge energierijshoofdprijzen, de slechte economische vooruitzichten en de onzekere geopolitieke situatie. Vooral de vraag vanuit het buitenland naar investeringsgoederen neemt snel af.

De vraag naar basismetalen zoals staal, zink, aluminium en chemische producten zoals ammoniak was de afgelopen maanden al sterk afgenomen door de hoge energierijshoofdprijzen. Energie-intensieve fabrieken kunnen de extreem gestegen energierijshoofdprijzen vaak niet meer doorberekenen aan hun afnemers en hebben de productie daarom de afgelopen maanden afgeschaald of stilgelegd.

De neergang wordt versterkt doordat veel afnemers tijdens de pandemie grote voorraden hebben opgebouwd. Nu de economie afkoelt en de rente omhoog schiet, waardoor het duurder wordt om voorraad te financieren, proberen bedrijven voorraden af te bouwen. Daardoor staat de productie van halffabricaten onder druk. De productie van consumentengoederen nam nog wel licht toe.

Ondanks de verslechterende omstandigheden bleef de werkgelegenheid in de industrie groeien, zij het in een laag tempo. Een ander lichtpuntje vormt de lichte groei van de productie van investeringsgoederen, zoals machines. Veel productiebedrijven werken nog met machines van soms wel dertig jaar oud. Voor afnemers is het investeren in nieuwe, energiezuiniger machines een goede manier om de energiekosten te drukken. Ondanks het sterk gedaalde aantal nieuwe orders dikten de orderportefeuilles voor de twintigste maand op rij aan. De vraag naar investeringsgoederen is dus nog altijd zo sterk dat fabrikanten deze niet kunnen bijbenen, ook na de forse groei van de productie sinds het voorjaar van 2021. Mogelijk speelt daarbij een rol dat de machine-industrie relatief weinig energiekosten maakt en dus minder wordt geraakt door de energiecrisis. De machine-industrie maakte de laatste jaren een snelle groei door en heeft inmiddels een toegevoegde waarde die vergelijkbaar is met die van de chemische industrie, goed voor ruim 1,5 procent van de Nederlandse economie.

Nog een lichtpuntje is dat de ergste materiaaltekorten voorbij lijken te zijn. Door de dalende vraag naar industriële producten zijn chips en andere elektronische onderdelen in ruimere mate beschikbaar dan in de afgelopen twee jaar. Het is daarom niet onmogelijk dat machinebouwers onder deze moeilijke omstandigheden de productie nog wat verder kunnen opvoeren.”

op rij kleiner en deze daling was de grootste sinds juni 2020. De lagere productieomvang was het gevolg van het kleinere aantal nieuwe orders en een grotere bereidheid van bedrijven om hun voorraadvolumes te beperken. De voorraad gereed product steeg voor de achtste opeenvolgende maand, maar deze stijging was de kleinste sinds februari.

De forse daling van het aantal nieuwe orders in september verlaagde de druk op de capaciteit en als gevolg hiervan daalde de hoeveelheid onvoltooid of nog niet uitgevoerd werk voor de tweede maand op rij. Een minder grote druk op de toeleveringsketens droeg tevens bij aan een daling van de achterstanden. De levertijden waren langer, maar deze verlenging was de kleinste sinds oktober 2020.

De late ontvangst van ingekochte artikelen was deels verantwoordelijk voor de drieëntwintigste stijging op rij van de voorraad ingekochte materialen in september. Deze toename was fors, maar wel de kleinste sinds februari 2021.

Om te grote voorraden te voorkomen en met het oog op het kleinere aantal nieuwe orders, verkleinden de producenten in september hun inkoopactiviteiten voor de eerste keer sinds juli 2020. Deze daling van de hoeveelheid ingekochte materialen was tevens het gevolg van het gebrek aan vertrouwen in de vooruitzichten voor de productieomvang over twaalf maanden. De vooruitzichten daalden naar het laagste niveau sinds juni 2020. De bedrijven schreven deze sombere stemming toe aan recessie, geopolitieke omstandigheden en inflatierisico's. De werkgelegenheid nam in september opnieuw toe, maar in de kleinste mate in twintig maanden.

De inkooprijnsinflatie bereikte in september het hoogste niveau in drie maanden en was historisch hoog, zij het dat deze bleef onder de tendensen voor 2021 en 2022 tot nu toe. De verkoopprijnsinflatie was eveneens het hoogst in drie maanden, maar lag onder de tendens vanaf medio 2021.

PMI Productiesector Nederland

seizoensmatig aangepast, >50 = verbetering t.o.v. de vorige maand

Bron: Nevi, S&P Global.

De gegevens werden verzameld van 12 - 22 september 2022.

Contact

ABN AMRO
Albert Jan Swart
Sector Econoom Industrie
T: +31 6 41 44 96 81
albert.jan.swart@n.abnamro.com

S&P Global Market Intelligence
Trevor Balchin
Economics Director
T: +44 1491 461 065
trevor.balchin@spglobal.com

Nevi
Anne-Marie Sleurink
Communicatie Adviseur
T: + 31 6 20 03 38 18
a.sleurink@nevi.nl

S&P Global Market Intelligence
Sabrina Mayeen
Corporate Communication
T: +44 (0) 7967 447030
sabrina.mayeen@spglobal.com

Ontvangt u liever geen persberichten van S&P Global, email dan katherine.smith@spglobal.com. Voor ons privacybeleid klikt u [hier](#).

Methodologie

Het Nevi PMI® rapport voor de Nederlandse productiesector wordt samengesteld door IHS Markit en is gebaseerd op gegevens die dmv van het invullen van een enquête aangeleverd wordt door een panel dat bestaat uit inkoopmanagers van ongeveer 350 bedrijven in de productiesector. De bedrijven in het panel zijn gestratificeerd naar sector, aantal werknemers en bijdrage aan het BBP. Het eerste onderzoek vond plaats in maart 2000.

De gegevens worden in de tweede helft van iedere maand verzameld en zijn gebaseerd op de verandering die heeft plaatsgevonden ten opzichte van de vorige maand. Er wordt voor iedere variabele een diffusie index berekend. Deze index is de som van het percentage dat 'hoger' geantwoord heeft plus de helft van het percentage dat 'gelijk' geantwoord heeft. De indexen variëren tussen 0 en 100, waarbij een cijfer boven de 50 wijst op een toename ten opzichte van de vorige maand, en een cijfer onder de 50 op een daling. Deze indexen worden vervolgens seizoensmatig aangepast.

De hoofdindex is de Purchasing Managers' Index® (PMI). De PMI is een gewogen gemiddelde van de vijf volgende individuele deelindexen (wegingen tussen haakjes): Nieuwe orders (30%), Productie (25%), Werkgelegenheid (20%), Levertijden (15%) en Voorraad ingekochte materialen (10%). De Levertijden index is geïnverteerd zodat deze in een vergelijkbare richting fluctueert als de andere indexen.

De onderliggende onderzoeksgegevens worden na publicatie niet aangepast, maar soms kunnen de seizoensmatige factoren gerevisieerd worden indien dit noodzakelijk is en dit heeft vervolgens gevolgen voor de onderliggende gegevensreeksen.

Voor meer informatie over de PMI onderzoeksmethodologie kunt u contact opnemen met economics@ihsmarkit.com.

PMI

De Purchasing Managers' Index® (PMI®) onderzoeken zijn nu beschikbaar voor meer dan 40 verschillende landen alsmede voor belangrijke regio's zoals de Eurozone. Het zijn de meest op de voet gevolgde zakelijke onderzoeken in de wereld en worden gebruikt door centrale banken, financiële markten en zakelijke beleidsvormers vanwege de up-to-date, accurate en vaak unieke maandelijkse indicatoren van economische tendensen. [ihsmarkit.com/products/pmi.html](https://www.ihsmarkit.com/products/pmi.html)

Disclaimer

Alle rechten van intellectueel eigendom voor de gegevens in dit document berusten bij S&P Global of worden door S&P Global onder licentie gebruikt. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van S&P Global. S&P Global is niet aansprakelijk voor de inhoud van dit rapport en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of weglatingen. S&P Global is voorts niet aansprakelijk voor schade die direct of indirect voortvloeit uit het gebruik van de gegevens in deze uitgave. PMI® en Purchasing Managers' Index® zijn geregistreerde handelsmerken van Markit Economics Limited of worden door Markit Economics Limited en/of verwante ondernemingen onder licentie gebruikt.

De inhoud van dit rapport wordt gepubliceerd door S&P Market Intelligence en niet door S&P Global Ratings – een afzonderlijk beheerde divisie van S&P Global. De reproductie van informatie, gegevens of materiaal, met inbegrip van ratings ('Inhoud') in welke vorm dan ook, is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de betrokken partij. Deze partij, haar verwante ondernemingen en leveranciers ('Aanbieders van inhoud') staan niet garant voor de juistheid, toerekenbaarheid, volledigheid, tijdigheid of beschikbaarheid van inhoud en zijn niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of weglatingen (nalatig of anderszins), ongeacht de oorzaak, of voor de resultaten die zijn verkregen door het gebruik van dergelijke inhoud. In geen enkel geval zijn aanbieders van inhoud aansprakelijk voor schade, kosten, uitgaven, juridische kosten of verliezen (inclusief gederfde inkomsten, gederfde winst en alternatieve kosten) in verband met het gebruik van de inhoud.

Nevi

Nevi® is de 3e inkoopvereniging ter wereld en is sinds 1956 hét kennisnetwerk voor inkoop en supply management, met ruim 6.500 inkoopprofessionals. Nevi maakt inkoopkennis toegankelijk voor iedereen die betrokken is bij het inkoopproces en organiseert (inter)nationale congressen, netwerkbijeenkomsten, gediplomeerde vakopleidingen en nationale en internationale maatwerk (incompany) trainingen. Nevi heeft als eerste inkooporganisatie de Global Standard ontvangen voor haar inkoopopleidingen. Zij heeft een Research Commissie en subsidieert hoogleraren, lectoren en promovendi. De Nevi Gedragscode is leidend in het vakgebied. Kijk voor meer informatie over de activiteiten en lidmaatschap op www.nevi.nl.

Exemplaren van het NEVI Purchasing Managers' Index rapport zijn via Nevi te verkrijgen voor 319 euro per jaar (tarief Nevi-leden) / 469 euro per jaar (tarief niet-leden). Prijzen zijn exclusief BTW.

Bezoekadres: Landgoed de Breul, Arnhemse Bovenweg 160, 3708 AH ZEIST

T: +31 (0)88 33 00 700

E: info@nevi.nl

www.nevi.nl

ABN AMRO

ABN AMRO bedient klanten binnen retail, private banking en corporate banking. We richten ons voornamelijk op Noordwest-Europa. In Nederland bieden we klanten een uitgebreid en compleet pakket aan producten en diensten via verschillende kanalen, zoals de Mobiel Bankieren-app en Internet Bankieren. We willen de overgang naar een inclusieve, circulaire en duurzame maatschappij versnellen. Bij alles wat we doen, bekijken we of het beter kan. Met onze producten en diensten hebben we impact op de levens van miljoenen mensen. Of we nu bijdragen aan de overgang naar een circulaire of duurzame economie, of starters helpen bij de financiering van een eerste huis: we bouwen mee aan een betere toekomst. Onze purpose: banking for better, for generations to come. Zie voor meer informatie onze website: <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/>

S&P Global

S&P Global (NYSE: SPGI) verschaft essentiële informatie en inzichten. Wij stellen overheden, bedrijven en particulieren in staat om op basis van de juiste gegevens, expertise en bijbehorende technologie vol overtuiging beslissingen te nemen. Van hulp aan onze klanten bij het beoordelen van nieuwe investeringen tot begeleiding van klanten bij ESG (Environmental, Social & Governance) en de energietransitie in de toeleveringsketens – wij scheppen nieuwe kansen, dragen oplossingen aan voor uitdagingen en stimuleren de vooruitgang voor de wereld.

Een groot aantal van de meest toonaangevende organisaties wereldwijd komt naar ons toe voor beoordelingen van kredietwaardigheid, benchmarks, analyse en workflowoplossingen in de mondiale kapitaal-, goederen en automobiemarkten. Al ons aanbod is erop gericht om vandaag wereldwijd vooraanstaande bedrijven te helpen met de planning voor morgen. www.spglobal.com